

ԷՏՈՒՀԸՐԾ ԿՈՏՈՇԵԱՆ. բնակիչ Սամ Ֆրանսիսկոյի շրջանի: Ասպարէզով առեւտրական, գեղարուեստակը այս հայորդին առանց բաշածանօք լինելու հայերէնի, 1970 Օական բուականներու սկզբանից ստամմեց Սամ Ֆրանսիսկոյի Ա. Թովհաննէս հայ եկեղեցւոյ դպրապետի պաշտօնը, ժաշակարուած այն յաշողութեանէն եւ համրաւէն, զոր վաստկած էր իրբեւ դեկավար այդ շրջանի Պիզանին Քորալ բազմատարր երգչախումբին: Էտուջրտ Կոտոշեան իսկոյն կերպարանափոխ ըրաւ մեծաւ մասամբ իգական սեռին պատկանող երգիչներէ բաղկացած դպրաց դասը, ոչ միայն զայն երգեհոննին հետ տեղափոխնելով խճողուած դասէն դէպի:

Վերնատունը, այլ նաև երգեցողութեան ներդաշնակութիւն եւ կանոնաւորութիւն մտցնելով խումբին մէջ:

Երբ կը մտարերեմ վերոյիշեալ դպրապետները, ի բաց առեալ Պատրիարքական պատրիարքութեան մէջ ժիշեր մեներգելու տաղանդ ունէին: Իրօք, անոնցմէ ոմանց կրնային համարուիլ բաղաձայն: Սակայն բոլորն ալ իրենց վարած խումբէն կը յարգուէին. անդամները սիրաշահած լինելով:

Նպատակս Ամերիկայի մէջ պաշտօն վարած կամ ներկայիս պաշտօնավարող դպրապետ-դպրապետուիհներու բուումն ընել չէ: Անոնց գործը երեք դրական արդիւնք տուած է, պիտի յիշուի Ամերիկահայ եկեղեցիներու լիակատար պատմութեան մէջ:

ԱՐՏՀՆ. Ա. ՔՀՆՅ. ԱՇՃԵԱՆ

ԾՆՈՐՃԱՒՈՐԱՆՔ

Ա. Զատկուան առիրով, շնորհաւորանի գիրեր եւ հեռագրեր առաքուեցան Հոգեւոր ու Կառավարական պետերուն եւ Առաջնորդներուն, որոնց շնորհաւորագիրերը ստացած է Պատրիարք Սրբազն Հայրը:-

- Ամենայն Հայոց Հայրապետ, Նորին Ա. Օծութիւն Տ. Տ. Գարեգին Բ. Կարողիկոսին.

- Մեծի Տաճան Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետ, Ն. Ա. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կարողիկոսին.

- Հռոմէական Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ Քահանայապետին՝ Նորին Սրբութիւն Յովհաննէս Պողոս Բ. Պապին.

- Մոսկուայի եւ Ռուսիոյ Օրբուտոքս Եկեղեցւոյ Ամեն. Տ. Ալեքսէյ Բ. Սրբազն Պատրիարքին.

- Թուրքիոյ Հայոց Ամեն. Տ. Մերոպ Բ. Մուրաֆեան Սրբազն Պատրիարքին.

- Յօրդանանի Վասիլ Ապուլան Բ. Թագաւորին.

- Գալուստ Կիլպէնիկան Հիմնարկութեան նախագահ Տիգրան Մինասյան Եսք. Մինասյէ Եսայեանին.

- Թեմակալ Առաջնորդներուն, Պետական եւ Ազգային Հաստատութեանց դեկավարներուն.

ՏԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐք
ԿԱթողիկոս
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ
ԽԱՅՐ ԱԹՈԽ. Ս. ԷՇՏԱԼԵԽԻՆ

SUPREME PATRIARCH
CATHOLICOS
OF ALL ARMENIANS
MOTHER SEE OF HOLY ETCHMIADZIN

Թիւ 499

Ապրիլ 1, 2001թ.

ԱՄԵՆԱՄՊԱՏԻՒ
Տ. ԹՈՐԳՈՒՄ ԱՐՁԵՊԻՄԿՈՂՈՂՈՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ԵՐՈՒՄԱՊԱԼԵՄԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐք
Երրուսաղեմ. Խարայէ

Ամենապատիս Սրբազան Պատրիարք

Համայն հայութեան նուիրական կենտրոն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից.
Եղայրական Սեր ողջոյններն ենք յում Ձեզ. Տիրախնամ Աթողիոյ ովտապահ
հոգևորականաց, եկնեցական վարչութեանց պատուարժան անդամներին և
քարեպաշտ ու հաւատաւոր բոլոր հայորդներին. «Քրիստոս յարեա ի մեռելոց»
յադրական աւետիսով:

Հոգու բերկրանք և խնդութիւն ենք ապրում, որ Հայոց Մեծ Դարձի՝
Քրիստոնեութիւնը Հայաստանում պետական կրօն հոչակելու 1700-ամսայ
յորենանազարդ խորհրդոյ խանդավառ աշխարհասիլու հայութիւնը տարբեր
հորիզոններում ու մայրցամարներում պանծացնում է հոգենորոգ տօնք Փրկչի
Յարութեան:

Սիրելի Սրբազան Պատրիարք, Քրիստոսի Հրաշափառ Յարութեան
իրեշտակարարան օրիններգութեամբ Միածնակաջ Սուրբ Խորանից սրտարուս աղերս և
աղօք ենք բարձրացնում առ Աստուած Գասն ազգիս հայոց ի Հայաստան, յԱրցախ և ի
Սփիլս, որպէսի Փրկչի Սուրբ Յարութեամբ Տեառնազրուած օշախներում հայոց և
համազարյան մեր կեանքրում մշտամնայ բնակութիւն հաստատեն սերն ու բարութիւնը և
խսպան ցրուեն տագնապներն ու անորոշութիւնները:

Թող Յարութեալ Աստուածորդին երրորդ հազարամեակում Ամենայաղը Եր
Յարութեամբ խաղաղութիւն պարգևի աշխարհին համայն մարդկութեան ընթացք
առաջնորդելով դէպի համերաշխութիւն ու համերայրութիւն:

Սեր հայցն ու մարդանքն է նաև, որ Ամենախնամ Տեր հովանի և ապաւեն լինի
Ձեզ բազմապատիկ օրինութեամբ արդինաւորելով Պատրիարքական Ձեր
առաքելութիւնը՝ ի պայծառաւրիւն և ի բարգաւաճուն Առաջեական մեր Մայր
Եկեղեցւոյ, յուրախութիւն հոգևորականաց դասի և ի մխիթարութիւն հաւատացնալ
հայորդեաց:

Քրիստոս յարեաւ ի մոռելոց
Օրհմեալ է յարութիւն Քրիստոսի

Եղայրական սիրոյ ողջունի,
Աղօթարար՝

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ
digitised by A.R.A.R. @

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆ ՄԵԾԻՏԱՆՆԵԿՐՈՅԱ

ԱՐԺԻՒՐԱՍ - ՀՐԱՄԱՆ

թիւ 195/01

Ամբիոնա, . . Ա. Զատիկ, 2001

Ամենապատիւ
Տ. Թողոքով Արքեպսկ. Մանուկեան
Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի
Երուսաղէմ

Սիրեցեալ եղբայր ի Քրիստոս,

Եեառն մերոյ Թիսուսի Քրիստոսի երաշախառ Յարութեան տօնին առրիւ,
եղբայրական չերմ սիրով կ'ողջունենք Ձեզ: Նոգեկան ցնծութեամբ զեղուն այս օ-
րերուն, կը հայցենք Ամենաքարին Աստուծմէ, որ իր օրինութեան ներքեւ պահէ
Ձեզ, Ձեր Ռ. Աքոռին Միաբանութիւմը, կրօնական դասն ու ժողովուրդը:

Սուրբ Յարութեան տօնը այս տարի իւրայտուկ զոհումակութեամբ ու խոր
իրանամենով կը լեցնէ մեր ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն հոգիները: Մահիւան
Վրայ տարուած Քրիստոսի յաղբանակը ահա 1700-րդ անգամ ըլլապվ կը գո-
տեպնդէ մեր Քրիստոնեական հաւատութը, որ գրաւականը համելիսա-
ցաւ մեր ժողովուրդի ֆիելիքական գոյնութեան եւ ոյժ ու կամք ներշնչեց մեզի դի-
մագրաւելու բոլոր մարտահրաւեկմերը, որոնք փորձեցին կասեցմոլ մեր երրը ազ-
գերու պատմութեան մէց:

Մեր մաղբանքն է, որ 1700-ամեակի խորհուրդով ու զատգամով հոգեպէս
զօրացած մեր ժողովուրդի բոլոր զաւակները ի Հայաստան եւ ի սփիւռս աշ-
խարին առաւել եւս ամրապնդեն իրենց Քրիստոնեական հաւատութը, եւ Յարութեան
յոյսով ապրին իրենց կեամէքը ի պայծառութիւն Հայոց Առաքեական Ս. Եկեղեցւոյ
եւ վասն զօրութեան ու շինութեան մեր հայրենիքին ու համայն ժողովուրդին:

Թող Աստուած անվեար ու միշտ զօրեղ պահէ մեր Մայրենի Սուրբ Եկեղե-
ցին իր հաւատին ու լոյսի նուիրական առաքելութեամբ: Թող Աստուած Ձեզի շր-
նօրիէ երկար կեանք եւ արդիւթաշատ ծառայութիւն մեր Ս. Եկեղեցւոյ ու մեր սի-
րելի ազգին:

Եղբայրական պիրոյ չերմ ողջումիւ,

Աղօքակից՝

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈԹ

PONTIFICIUM CONSILIO
AD CHRISTIANORUM UNITATEM FOVENDAM

E Civitate Vaticana, die

May 12, 2001

PROT. N. 2260 /2001/c

Beatitude,

It is with much pleasure that His Holiness John Paul II received the Easter good wishes that Your Beatitude exerted to him. In the name of His Holiness and in my own name, I thank you most sincerely for your fraternal affinity and prayer.

In these sacred liturgical days between Easter and Pentecost, we pray that God may abundantly bless your pastoral ministry and all faithful of the Armenian Patriarchate of Jerusalem, making ours the words of St. Paul: "May the God of hope fill you with all joy and peace in believing, so that you may abound in hope by the power of the Holy Spirit" (Rom. 15:13).

With the renewed expression of my most cordial esteem and best wishes,

Yours fraternally in the Lord,

Walter Card. Kasper

Walter Cardinal Kasper
President

His Beatitude Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem
Armenian Patriarchate of Jerusalem
St. James Monastery
P. O. Box 14235
91141 JERUSALEM (Israele)

**Патриарх
Московский
и всея Руси**

119034 Москва, Чистый пер., 5

**ЕГО БЛАЖЕНСТВУ,
БЛАЖЕННЕЙШЕМУ ТОРКОМУ II,
АРМЯНСКОМУ ПАТРИАРХУ ИЕРУСАЛИМА**

Ваше Блаженство!

В дни вселенского ликования о Христе Воскресшем приветствую
Вас вечно живым пасхальным приветствием:

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Эти слова, вмещающие в себя всю сущность христианского
благовестия, наполняют наши сердца великой радостью,
предсказанный Самим Господом: "и возрадуется сердце ваше, я
радости вашей никто не отнимет у вас" (Ин. 16, 22).

Наша нынешняя радость превосходит всякую другую, ибо
сегодня мы "смерти празднуем умерщвление, адово разрушение,
иного жития вечного начало" (тропарь 7-й песни Пасхального канона).
"Христос Иисус умер, но и воскрес: Он и одесную Бога, Он и
ходатайствует за нас" (Рим. 8, 34).

От души желаю Вашему Блаженству в изобилии насладиться
веселием сего всемирного торжества.

С любовью о Христе Воскресшем

ПАТРИАРХ МОСКОВСКИЙ И ВСЕЯ РУСИ

ՊԱՏՐԻԱՐքՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Ստանդուտ, 4 Ցունուար 2001

թիւ 3920

Ն.Ա. Տ. ԹՈՐԳՈՄ Բ

ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅ ԵՐՈԽԱՂԵՄԻ

Սրբոց Յակովեանց Վանք

Սույր Երուսալեմ

«Երգեցք Տեառն եղջ նոր ծայսի ցնծութեամբ,
որ խոնարհեցաւ ի հայրական ծոցոյ փրկել զարարած։

օրինութիւն Նմայ յաղթական երգով։»

(Զարական ԳԿ)

Ամենապատիւ և Սիրելի Պատրիարք Յայր,

«Ժամանակը ուզեց չուզեց պիտի անցնի» կ'զսեն երցները, եւ այդպէս մեր ուշադրութիւնը կը հրահիրեն այս թագական բոլոր գործելքացներուն վրայ, զորս ստեղծած է Արքային, եւ որուք առանձինն առնուած մէջ մէկ ապացոյցներ են, որ աշխարհի վրայ ամէն ինչ կը շարուսակէ ընթաւալ հիասքանչ ծրագրի մը համաձայն։ Զ.Ա. 750-աման թռականներուն, Եսայի Մարգարէ կ'աւետէր որ գերբնական դէաք մը պատահելու վրայ եր կոյս մը պիտի լիանար եւ պիտի ծննդաբերէր որոյի մը, որուն անունը Ըմանուել պիտի կորուէր (Եսայի Ե.14): Արդարու աւելի քան երկուհազար տարինեւ առաջ իրականացած Կոստանդնուպոլիս հօգու ապացոյց եղաւ, որ Աստուած, որուն համար անկարծի բան չկար (Պուկաս Ա.37), Տէ՛լն էր քնութեան, Տէ՛լն էր կանաչին, Տէ՛լն էր տիեզերքի պատմութեան, եւ պարզապէս չկար որուն ոյժ որ կարող լիներ փոխել իրաց մնթացքը, զոր ծրագրած էր Բարձեալ մարդոց փրկութեան համար։ Մենք կը հաւատանք այսօր, որ Երևանային այդպիսի տնօրինութիւն էր նաև 1700 տարինեւ առաջ մեր Դաւատիք Յօն՝ Սույր Գրիգոր Լուսաւորիչ բահստող առաքելութեամբ սկիզբ առնող հրադարձնութիւնները մեր ժողովուրդի պատմութեամբ մէջ։

9. Յազարամեակի այս առաջին տաղամարի եւ Յայոց Վերջնական Դարձի 1700-ամեայ Յոթեւանի գոյց տօներու բարեբաստիկ առիթներով ցեմօրէն կը շնորհառութիւն մէրդ Սրբութիւնը եւ Սրբոց Յակովեանց Կոտաշելական Սույր Աթոռի Միաբանութիւնը եւ կը մարթենց, որ մեր Եկեղեցւոյ եւ Ծորովութիւնի պատմութեան այս նշանակալից հանգործանց բոլորին համար Վերածուի ինքնանենութեան, ապաշխառութեան եւ հոգեւոր վերանորոգութեան իրաւ առիթի մը։

Սաղաթելով Ձեզ առողջութիւն, արեւատութիւն եւ յաշողութիւն Ձեր Պատրիարքական բոլոր Եկեղեցանուեր եւ ազգօգուտ առաքելութեանց մէջ, մսամք՝

Եղբայրական պիրոյ ողջունիւ եւ
խոնարի աղօթակցութեամբ
ի թիստու,

ՄԵՍՐՈՊ ՊԱՏՐԻԱՐՔ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՐՈՒՍՈՅԱ